

Nr 22.

Av herrar **Heiding** och **von Heland**, om förstärkning av den s. k. älgskadefonden samt viss ändring i villkoren för bidrag ur samma fond.

K. K. 18 juli 1931 innehåller följande allmänna villkor och bestämmelser angående bidrag ur den s. k. älgskadefonden.

»1 §. Bidrag ur älgskadefonden må kunna tillerkännas brukare av mindre brukningsdel för skada, som av älg förorsakats å honom tillhörig växande eller avmejad men ej inbärgad gröda, dock endast om skadan finnes vara av väsentlig beskaffenhet och han ej genom tillgodogörande av jakträtt eller eljest kunnat hålla sig skadeslös. Till den, vars brukningsdel omfattar större areal odlad jord än femton hektar, må bidrag utgå alienast när särskilda skäl därtill äro.

2 §. Vill någon framställa anspråk på bidrag, som i 1 § sägs, har han att ofördröjligen låta två ojäviga, i jordbruk kunniga män syna och värdera skadan samt med bifogande av värderingsinstrumentet och de handlingar i övrigt, han önskar åberopa, ingiva sin till Konungen ställda ansökning till landsfiskalen i orten eller, såvitt angår område i stad, till stadsfiskalen inom fjorton dagar efter det skadan skedde. Det åligger landsfiskalen eller stadsfiskalen att ofördröjligen överlämna ansökningshandlingarna jämte eget yttrande till länsstyrelsen, vilken före utgången av december månad med eget utlåtande till Konungen översänder samtliga under året inkomna inlagor.

3 §. Beviljat bidrag utbetalas av statskontoret till länsstyrelsen, som ombesörjer att bidraget kommer bidragstagaren till handa.»

Enligt K. F. 18 juli 1931 med vissa bestämmelser angående jakt efter älg skall för varje älg, som under lovlig jakt fällts å område, i fråga om vilket ej medgivits särskild jakttid, erläggas en avgift av femton kronor. Om särskild jakttid medgivits, skall en avgift av tjugufem kronor erläggas för varje älg tillståndet avser.

Till älgskadefonden influtna medel utgjorde åren 1931 och 1932 resp. 104,105 och 103,240 kronor samt utbetalda ersättningar resp. 32,366 och 74,814 kronor. Från och med år 1933 ha de årligen utbetalda ersättningarna avsevärt överstigit influtna medel, varför fondens behållning hastigt minskats. Från den $\frac{1}{7}$ 1934 till den $\frac{31}{1}$ 1935 utgjorde t. ex. — enligt uppgifter, som återgivits i jordbruksutskottets utlåtande nr 58 vid fjolårets riksdag — influtna medel 110,967 kronor under det att av domänstyrelsen tillstyrkta ersättningar för år 1934 uppgingo till 164,125 kronor.

Det synes alltså klart framgå, att behovet av ersättningar för älgskada är betydligt större än som motsvaras av de uttagna avgifterna. Olika önskemål ha dessutom framställts inom riksdagen, såsom bl. a. att uttagna avgifter för fälda älgar skola sammanföras till fonder för varje särskilt län, att bidrag även må kunna tillerkännas trädgårdsodlare för skador i trädgårdsanläggningar, att arealgränsen måtte höjas, o. s. v. Bifallas de fram-

ställda önskemålen om ändrade grunder för bidrag, kommer fonden att visa sig ännu mer otillräcklig.

För att få till stånd någorlunda jämvikt mellan inflytande medel och erforderliga ersättningar torde det redan med nuvarande bestämmelser bliva nödvändigt att uttaga högre avgifter för de fällda älgarna. Beräknas antalet fällda älgar till 6,000 à 7,000 per år, skulle en höjning av avgifterna med 10 kronor från nuvarande 15 och 25 kronor till 25 resp. 35 kronor vara tillräcklig. En dylik höjning förefaller icke oskäligen med hänsyn till det på senaste tiden ökade köttvärdet.

Emellertid skulle det även vara önskvärt att kunna tillmötesgå befogade krav om ändring av ersättningsbestämmelserna. Därvid synas trädgårdsodlare självfallet böra tillerkännas rätt till ersättning, men även arealgränsen torde böra tagas under omprövning. Nuvarande bestämmelse, att den, vars bruksningsdel omfattar större areal odlad jord än femton hektar, må erhålla bidrag »allenast när särskilda skäl därtill äro», utesluter helt de något större jordbrukarna på grund av den knappa tillgången på medel. Lika ömmande omständigheter kunna dock föreligga, om en jordbrukare lider förluster genom älgskada, vare sig arealen uppgår till femton hektar eller tjugo à trettio hektar.

Det är möjligt, att pengarna till nödvändiga älgskaderegleringar bättre skulle räcka till, om något strängare bestämmelser rörande värderingen av skadorna infördes. Att »två ojäviga i jordbruk kunniga män» skola syna och värdera skadan torde som regel utgöra tillräcklig garanti mot missbruk, men om det fordrades, att en av synemännen skulle vara skiftesgodeman eller nämndeman borde icke detta behöva förorsaka någon betydande kostnad eller olägenhet. Det är icke uteslutet, att värderingarna i vissa fall icke bli fullt pålitliga med nuvarande ordning.

I anledning av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om höjning med tio kronor av avgifterna för fällda älgar, samt

att Kungl. Maj:t måtte vidtaga i motionen förordade ändringar av gällande villkor för erhållande av bidrag ur älgskadefonden.

Stockholm den 15 januari 1936.

Arthur Heiding.

Erik von Heland.